

Cuvintele lui Engels

Personalitate complexă și impresionantă, marele revoluționar apare astăzi în fața noastră ca un adevărat uriaș într-o epocă și într-o lume în care se fărimțau caracterele și dispăreau monoliții.

Nimic din originea sau educația primită de Friedrich Engels în copilărie nu părea să-l îndrepte către cea mai radicală revoluție socială a tuturor epocilor, către revoluția socialistă. Și totuși la vârsta de 24 de ani, atunci când alții abia își încheie studiile, prelungind cu voluptate sărbătoarea tinereții, fiul bogatului industriaș renan, adept al lui Hegel și socialist convins, își descoperă profunde afinități cu Karl Marx, se avintă în elaborarea unor studii sociale de mare anvergură cu dorința fățișă de a contribui la schimbarea lumii. Lucrările din această perioadă, **Umriss zu einer Kritik der Nationalökonomie** și **Die Lage der arbeitenden Klasse in England** unesc patosul militantului cu soliditatea omului de știință și cu capacitatea de a des-cifra liniile de desfășurare ale viitorului.

„Incendiul” lui 1848 îl găsește pe Karl Marx alături de Friedrich Engels ca autori ai **Manifestului Partidului Comunist**, carte de răscruce în istoria omenirii.

De acum încolo, pînă la moarte, în Londra anului 1895, neobositul revoluționar va întrebuița cuvîntul în toate împrejurările pentru a-și clarifica ideile, pentru a aduce limpezime în gîndirea lumii. Cele mai diferite probleme: sociale, politice, filozofice, sociologice, literare, artistice vor fi prezente în preocupările, cercetările și concluziile sale.

Și arta — literatura, pictura — a ocupat la el un loc de seamă, a înflorit în el o inteligență în măsură să descifreze cele mai subtile secrete ale procesului de creație, un îndrumător sigur, competent, și totuși discret, sensibil la toate meandrele psihologice ale unui creator.

De neuitat rămîne mai cu seamă definiția dată de el Renașterii, epocii titanilor, a eroilor legendari, a spiritelor deschise aventurii și depărtărilor. În egală măsură, prețioase sînt și sfaturile date lui Lassalle în legătură cu construcția eroului și a conflictului tragic sau cele date Minnei Kautski, ori Margarettei Harkness. A dorit întotdeauna o artă bogată în idei, pătrunsă de frumusețe, în care viața să pulseze energic, variat, tumultuos ca la Shakespeare, în care oamenii să lupte pentru viață, rupînd furtunos toate zăgăzurile, impunîndu-se cu îndrăzneala mesagerilor legendari, a deschizătorilor de drumuri, încă nebătătorite.

Dar să-i ascultăm din nou — fără parafraze inutile — propriile lui cuvinte, să le lăsăm să ne pătrundă încă o dată sensul lor și astăzi încă viguros și tînăr.

Indiferent cînd au fost scrise, în inflăcărarea nezăgăzuită a tinereții, în cumpătarea înțeleaptă a vîrstei, în vîltoarea luptei sau liniștea cabine-tului, cuvintele lui Engels sînt și rămîn încă un îndrumar pentru artiști, un indemn către cunoașterea vieții, către descoperirea adevăratelor izvoare ale creației, către descoperirea marelui mesaj al artei — în generoasa și neistovita realitate — dragostea de oameni, de libertate, de adevăr.

Ileana Berlocea

...Oamenilor care au pus bazele dominației moderne a burgheziei li se poate reproșa orice, numai că ar fi fost niște burgezi mărginiți, nu. Dim-potrivă, erau mai mult sau mai puțin contaminați de spiritul de aventură, caracteristic epocii lor... Leonardo da Vinci n-a fost numai un mare pictor, ci și un mare matematician.

mecanician și inginer, căruia cele mai variate ramuri ale fizicii îi datorează descoperiri importante... Machiavelli a fost om de stat, istoric, poet și, totodată, primul scriitor militar al timpurilor moderne... Eroii acelei epoci nu erau încă sclavi ai diviziunii